

คำบูชาอิฐทิศและคำแปล
ที่ราชบัณฑิตใช้ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พ.ศ. ๒๔๖๘

คำบูชาอิฐทิศและคำแปล

ที่ราชบัณฑิตใช้ ในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

พ.ศ. ๒๕๖๘

พิมพ์ที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

แจ้งความ

มหาเสวกเอก ท่านเจ้าพระยาธรรมาธิกรณาธิบดี
เสนาบดีกระทรวงวัง มีบัญชาให้ข้าพเจ้าจัดการ
รวบรวมคำบัญชาอัน^๕ เพื่อรักษาต้นฉบับไว้มิให้
สูญ ข้าพเจ้าได้ให้ เสวกเอก พระยาวิจิตร
ธรรมปริวัตร เจ้ากรมราชบัณฑิต เป็นผู้แปลและ
ตรวจทาน พิมพ์ไว้รวมทั้งสิ้นเป็นหนังสือ ๒๕ ฉบับ
เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๖๘

มหาเสวกโท พระยาเมธาธิบดี

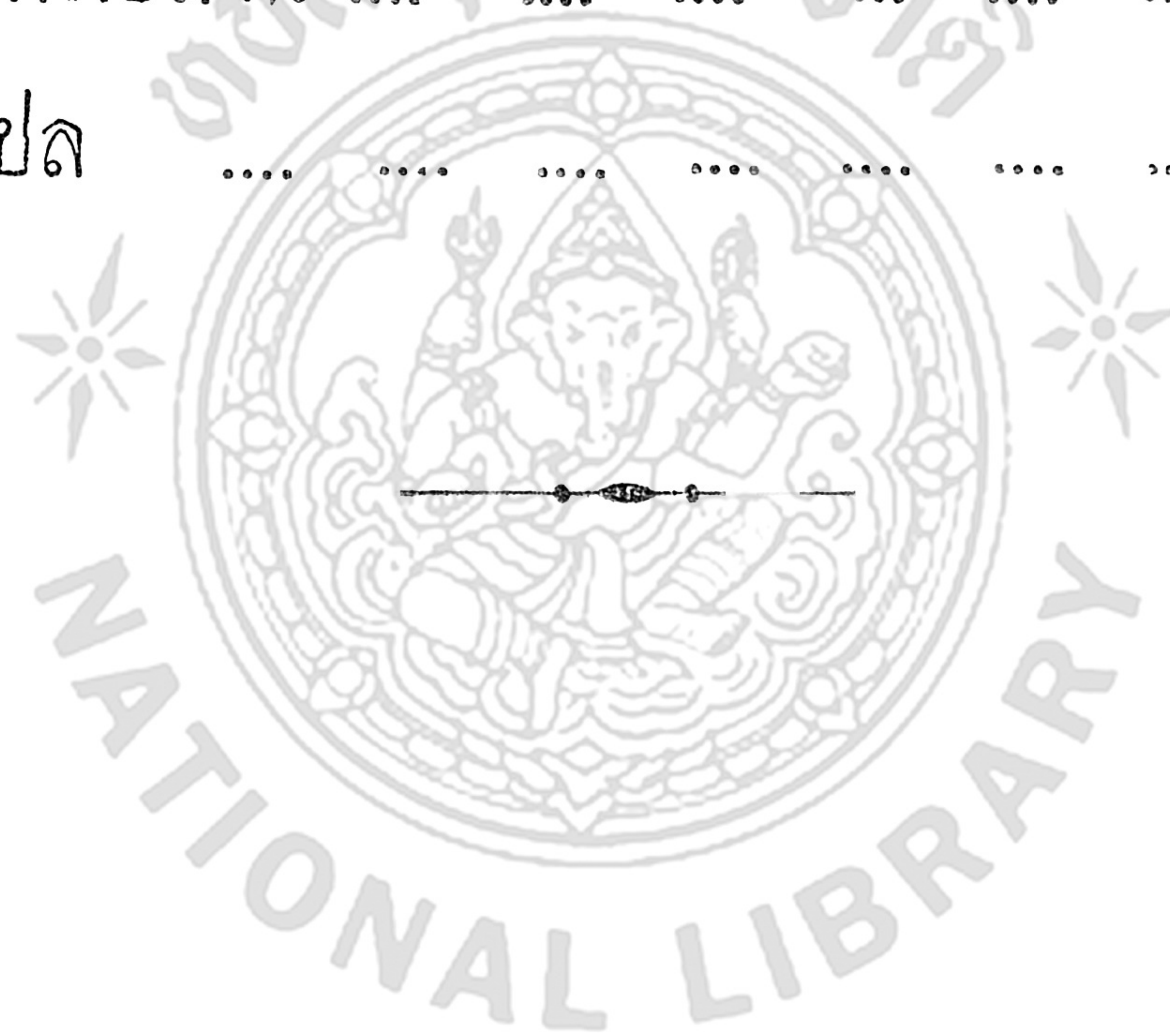
3111004407415

คำประกาศคุณ	ทิศกลาง					หน้า	๑
คำแปล						”	๒
คำบูชา	ทิศกลาง					”	๓
คำแปล						”	๔
คำประกาศคุณ	ทิศบูรพา					”	๕
คำแปล						”	๕
คำบูชา	ทิศบูรพา					”	๖
คำแปล						”	๗
คำประกาศคุณ	ทิศอาคเนย์					”	๘
คำแปล						”	๘
คำบูชา	ทิศอาคเนย์					”	๙
คำแปล						”	๙
คำประกาศคุณ	ทิศทักษิณ					”	๑๐
คำแปล						”	๑๑

คำบูชา ทิศทักษิณ	หน้า	๑๑
คำแปล	”	๑๒
คำประกาศคุณ ทิศหฤดี	”	๑๓
คำแปล	”	๑๓
คำบูชา ทิศหฤดี	”	๑๔
คำแปล	”	๑๕
คำประกาศคุณ ทิศขัณุม	”	๑๕
คำแปล	”	๑๖
คำบูชา ทิศขัณุม	”	๑๗
คำแปล	”	๑๗
คำประกาศคุณ ทิศพายัพ	”	๑๘
คำแปล	”	๑๙
คำบูชา ทิศพายัพ	”	๒๐
คำแปล	”	๒๐
คำประกาศคุณ ทิศอุดร	”	๒๑
คำแปล	”	๒๒

คำบูชา ทิศอุดร							หน้า	๒๒
คำแปล							”	๒๓
คำประกาศคุณ ทิศอีสาน							”	๒๔
คำแปล							”	๒๔
คำบูชา ทิศอีสาน							”	๒๕
คำแปล							”	๒๖

คำบูชาอิฐทิศ

คำประกาศคุณ ทิศกลาง

ยมมฺห โข มยํ ภควนฺตํ สรณํ คตา โย
โน ภควา สตฺถา ยสฺส จ มยํ ภควโต ธมฺมํ
โรเจม อโหสิ โข โส ภควา มชฺฌิเมสฺสุ ชนป-
เทสฺсу อริยเกสฺสุ มนุสฺเสสฺสุ อุปฺปนฺโน จตฺตโย
ชาติยา โคตโม โคตฺเตน สกฺยปฺตโต สกฺยกุลา
ปพฺพชิตो สเทวเก โลเก สมารเก สพฺรหฺมเก
สสฺสสมณพฺรหฺมณียา ปชาย สเทวมนุสฺสาย อนุตฺตรํ
สมฺมาสมฺโพธิํ อภิสมฺพุทฺโธ นิสฺสํสยํ โข โส
ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน
สุคโต โลกวิฑู อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา
เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ สาธุ ตสฺส ภควโต
เอวรูปา คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ

ตถา อนุสฺสริยนฺติ สาธุหิ สปปุริเสหิ ยถา โส
 สุจิรํ ปรีณิพฺพุโตปํ เอตฺรหิ ปุชฺชียมาโน สุปฺปชิตฺเตว
 อสฺส ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นผู้ถึงแล้วซึ่งพระผู้มีพระภาค
 เจ้าพระองค์ไคว่าเป็นสรณะ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์
 ไค เป็นพระศาสดาของข้าพเจ้าทั้งหลาย และข้าพเจ้า
 ทั้งหลายย่อมชอบใจ ซึ่งธรรมะของพระผู้มีพระภาค
 เจ้าพระองค์ไค พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นแล ได้
 บังเกิดขึ้นแล้วในจังหวัดมณฑลฉันท ในหมู่มนุษย์ชาว
 อริยกะ เป็นกษัตริย์โดยพระชาติ เป็นพระโคตมะโดย
 พระโคต เป็นพระโอรสแห่งสากยกษัตริย์ ทรงผนวช
 แล้วจากสากยตระกูล ตรัสรู้แล้วซึ่งพระสัมมาสัมโพธิ
 ญาณอย่างยอดเยี่ยมในโลก พร้อมทั้งเทวดา พร้อม
 ทั้งมาร พร้อมทั้งพรหม ในหมู่สัตว์ทั้งสมณะและ
 พราหมณ์ พร้อมด้วยเทพดาและมนุษย์ ฯ หาสังสย

มีไต่เลยว่ พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นพระ
 อรหันตสัมมาสัมพุทธะผู้ถึงพร้อมแล้ว ด้วยวิชาและ
 จรณะ เป็นพระสุคตผู้ตรัสรู้ประจักษ์ซึ่งโลก เป็นผู้ฝึก
 บรูษทศวรรตมานอย่างยอดเยี่ยม เป็นพระศาสดาของ
 เทวคา และมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตรัสรู้แล้ว เป็นผู้
 มีพระคุณน่านับถือ สาธุ! พระคุณทั้งหลายเห็นปานคุณ
 ของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น เป็นข้อที่ปรากฏ
 แล้ว แม้จนเท่าวันนี้ อันสาธุสัปบุรุษทั้งหลาย ตาม
 ระลึกถึงอยู่เป็นอันดี ถึงว่าพระองค์เสด็จปรินิพพานนาน
 แล้วอย่างไรก็ตาม เมื่อสาธุสัปบุรุษทั้งหลายบูชาอยู่ใน
 บดิน ก็คงเป็นอันชอว่าบูชาแล้วด้วยคือนั่นแล.

คำบูชา ทิศกลาง

ตัม โห ปณัฏ วิทิตคณั สุจิรปริณิพพุตมปิ
 ภควนตัม อภิวาเทม อิมหิ จ สกกาเรหิ อภิปูเชม
 อรหันตัม สมนุมาสมพุทฺธัม สาธุ โส ภควา สุจิร-

ปรีนิพพุโตบี เอว วิเทหิ कुณเห ธรรมานो
 อมหากัม อภิวัตน์ ธาเรตุ อิมญจ ปุञ्ช ปฏิกุคณ-
 หตุ อมหากัม เทวสุส ทิมรตต์ หิตาย สุขาย.

อากาศฐา จ ภูมิฐา เทวา นาคา มหัทธิกา
 เทวโน อภิปาเลนตุ อโรเคนน สุขेन จ ฯ

คำแปล

ข้าพระเจ้าทั้งหลาย ถวายอภิวัตและบูชาเฉพาะ
 พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้อรหันตสัมมาสัมพุทธะผู้มีพระคุณ
 อันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม่เสด็จปรีนิพพานนานแล้ว
 ด้วยเครื่องสักการทั้งหลายเหล่านี้ สาธุ! ขอพระผู้มี
 พระภาคเจ้า แม่เสด็จปรีนิพพานนานแล้วพระองค์นั้น ผู้
 ทรงอยู่ด้วยพระคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนั้น จงทรง
 ไร้ซึ่งการอภิวัตและจงทรงรับเครื่องบูชาของข้าพระเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแต่เทวดา (พระเจ้า
 แผ่นดิน) ของข้าพระเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

ขออากาศภูมิจึงเทพคา ภูมเทพคา และนาคทั้งหลาย
ผู้มีมหิทธิฤทธิ์ จงอภิบาลรักษาเทวคา (พระเจ้าแผ่นดิน)
ของเราทั้งหลายให้ปราศจากพระโรค ทรงพระเกษม
สำราญ.

คำประกาศคุณ ทิศบูรพา

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขูนํ รตฺตณฺณนํ
ยทิตํ อายสฺมา อณฺเณโกณทณฺโณ สาธุ ตสฺส
อายสุมโต อรหโต จินาสวสฺส รตฺตณฺณนํ ภิกฺขูนํ
อคฺคสฺส คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ ตถา
อนุสฺสริยนฺติ สาธุหิ สปปฺริเสหิ ยถา โส สฺวจิรํ
ปรินิพฺพุโตปิ เอตฺรหิ ปุชฺยมาโน สฺปุชฺชิตฺเตว อสฺส ฯ

คำแปล

พระอัญญาโกณฑัญญะผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุ
ทั้งหลาย ผู้รัตราตรนํ (ผู้บวชนาน) ซึ่งเป็นพระสาวก
ของพระผู้มีพระภาคเจ้า สาธุ! คุณทั้งหลายของพระ
อัญญาโกณฑัญญะผู้มีอายุ ผู้เป็นพระอรหันตชินาศพ

ผู้เลิกละทิ้งภิกษุทั้งหลาย ผู้รাত্রนานองคินัน ย่อมเป็น
 คุณปรากฏแล้วแม้จนเท่าวันนั้น อันสาธุสัพพรหมทั้งหลาย
 ตามระลึกถึงอยู่เป็นอันดี พระธัญญาโกณฑัญญะนั้น
 แม้ปรินิพพานนานแล้ว สาธุสัพพรหมทั้งหลายบูชาอยู่ใน
 กาลชยคน คงเป็นอันชอว่าบูชาแล้วด้วยค

คำบูชา ทิศบูรพา

ตัม โห ปณั วิหิตคุณัง สุจริปรีนิพพุตมบี
 อายสมันตัม อณฺเฎโกณฺทณฺณํ อภิวาเทม อิมหิ จ
 สกฺกาเรหิ อภิปูเชม รตฺตณฺณํ ภิกฺขุณฺ อคฺคํ สาธุ
 โส อายสฺมา อณฺเฎโกณฺทณฺโโล สุจริปรีนิพพุโตบี
 เอว วิหิตะหิ คุณะหิ ชรมาโน อมฺหากํ อภิวาเท
 ธาเรตุ อิมญจ ปุชฺชํ ปฏิกุคฺคณฺหตุ อมฺหากํ เทวสุส
 ทมฺรตฺตํ หิตาย สุขาย.

ปฺรตฺถิมสฺมึ ทิสภาเก ชตฺรณฺโง มหิตฺธิโก

เทวํ โน อภิปาเลตุ อโรเคยน สุขเขน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายอภิवाทและบูชาเฉพาะพระ
 อัญญาโกณฑัญญะผู้มีอายุ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้รাত্রินาน ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม้
 ประณีพพานนานแล้ว คอยครองสักการะทั้งหลายเหล่านั้น
 สาธุ! ขอพระอัญญาโกณฑัญญะผู้มีอายุ แม้ประณีพพาน
 นานแล้วนั้น ผู้ทรงอยู่ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้ว
 อย่างนี้ จงทรงไว้ซึ่งการอภิवाท และจงรับเครื่องบูชา
 นของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข
 แก่เทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน) ของข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้น
 กาลนาน เทอญ

ขอท้าวธตรฐ ผู้มีมहिทธิฤทธิ ซึ่งสถิตอยู่ในปรตถิม
 ทิศภาค (ทิศตะวันออก) จงอภิบาลรักษาเทวดา
 (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจากพระโรค
 ทรงพระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศอาคเนย์

เอตทกคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขุณํ ชุตวาทำนํ
 ยทิตํ อายสฺมา มหากสฺสโป สาธุ ตสฺส อายสฺมโต
 อรหโต จีณาสวสฺส ชุตวาทำนํ ภิกฺขุณํ อคฺคสฺส คุณา
 ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ ตถา อนุสฺสรียนฺติ
 สาธุหิ สปปฺริเสหิ ยถา โส สุจิรํ ปรีนิพฺพุโตปํ
 เอตฺรหิ ปุชฺยมาโน สุปฺปิโตเยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระมหากัสสปะผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้ทรงอุทงคคุณ ซึ่งเป้นพระสาวกของพระผู้มีพระภาค
 เจา สาธุ! คุณทั้งหลายของพระมหากัสสปะผู้มีอายุ
 ผู้เป้นพระอรหันตชีนาศพ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้
 ทรงอุทงคคุณองคั่น ย่อมเป้นคุณอันปรากฏแล้วแม้
 จนเท้าวนน อันสาธุสัปปุรุษทั้งหลายตามระลกถึงอยู่
 เป้นอันดี พระมหากัสสปะนั้น แม้ปรีนิพพานนานแล้ว

สาธสัพพรหมทั้งหลายบูชาอยู่ในกาลบัดนี้ คงเป็นอัน
 ชั่วร้ายชาแล้วควยค

คำบูชา ทิศอาคเนย์

ตัม โห ปณั วิทิตคุณ สัจจริปริณิพพุตมบี
 อายสมนตัม มหาสสพ อภิวัตม อิมหิ จ สกกาเรหิ
 อภิปุเชม ชุตวาทัน ภิกขุณ อคัม สาธุ โส อายสุม
 มหาสสโป สัจจริปริณิพพุโตบี เอว วิทิตเทหิ คุณเห
 ธรรมาโน อมหาก อภิวัตัน ธาเรตุ อิมณจ ปุช
 ปฏิกคณเหตุ อมหาก เทวสส ทมรตตัม หิตาย สุขาย.

ปุตตถานุทิสภาเค สนติ ภูตา มหัทธิกา

เทวโน อภิปาเลนตุ อโรเกยน สุขเณ จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถวาย อภิวัต และ บูชา เฉพาะ พระ
 มหาสสปะผู้มีอายุ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ทรง
 อดทนคุณ ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม่

ปรีณพพานานแล้ว ด้วยเครื่องสักการทั้งหลายเหล่านี้
 สาธุ! ขอพระมหากัสสปะผู้มีอายุ แม่ปรีณพพานาน
 แล้วนั้น ผู้ทรงอยู่ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างน
 ึ่งทรงไว้ซึ่งการอภิวาทและจรรยเครื่องบูชาของข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระ
 เจ้าแผ่นดิน) ของข้าพเจ้าทั้งหลาย สันกาลนาน เทอญ
 ขอภุคทั้งหลาย ผู้มีมหัทธฤทธิ มีอยู่ในปรีณพพาน
 นุทีศากา (ทิศตะวันออกเฉียงใต้) จงอภิบาลรักษา
 เทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจาก
 พระโรคทรงพระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศทักษิณ

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขูนํ ปญฺญา-
 สมฺปนฺนानํ ยทิตํ อายสฺมา สาริปุตฺโต สาธุ ตสฺส
 อายสฺมโต อรหโต จีณาสวสฺส ปญฺญาสมฺปนฺนानํ
 ภิกฺขูนํ อคฺคสฺส คุณา ยาวชฺชาปี วิทิตา โหนฺติ
 สาธุกํ ตถา อนุสฺสรียนฺติ สาธุหิ สปรฺริเสหิ ยถา

โส สุจิรี ปรินิพพุโตบี เอตรหิ ปุชียมาโน
 สุปุชิตโตเยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระสารีบุตรผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้ถึงพร้อมด้วยขบถญา ซึ่งเป็นพระสาวกของพระผู้มี
 พระภาคเจ้า สาธุ! คุณทั้งหลายของพระสารีบุตรผู้มี
 อายุ ผู้เป็นพระอรหันตชฌาคพ ผู้เลืกกว่าภิกษุ
 ทั้งหลาย ผู้ถึงพร้อมด้วยขบถญาองคณน ย่อมเป็น
 คุณอันปรากฏแล้วแม้จนเท่าวันนี้ อันสารัสสปรรณ
 ทั้งหลายตามระลึกถึงอยู่เป็นอันดี พระสารีบุตรนั้น แม้
 ปรินิพพานนานแล้ว สารัสสปรรณทั้งหลายบูชาอยู่ในกาล
 บคณน คงอุปนธอันชื่อว่าบูชาแล้วด้วยดี

คำบูชา ทิศทักษิณ

ตํ โข ปณนํ วิทิตคณํ สุจิรปรินิพพุตมบ
 อายสมนตํ สาริปุตตํ อภิวาเทม อิมหิ จ สกุกาเรหิ
 อภิปูเชม ปณฺณาสมฺปนฺนํ ภิกฺขุณํ อคฺคํ สาธุ

โส อายสุม่า สาริปุตโต สุจิรปริณิพพุโตปิ เอว
 วิเทหิ कुณ्हि चरमानो ओमहाกं ओภาतन् चारेत्
 ओमब्ज पुञ्च ปฏิकुคณ्हत् ओमहाกं เทวสุส ทิम्मรตฺตํ
 หิตาย สุขาย.

ทกขินสุมิ ทิสำภาเค วิรุฬฺหโก มหิตฺธิโก.

เทว โน อภิปาเลตฺ อโรเคยน สุเชน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถวาย อภิวาท และบูชา เฉพาะ พระ
 สาริบุตรผู้มีอายุ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ถึงพร้อม
 ด้วยปัญญา ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม้
 ปริณิพพานนานแล้ว ด้วยเครื่องสักการทั้งหลายเหล่านี้
 สาธุ ! ขอพระสาริบุตรผู้มีอายุ แม้ปริณิพพานนานแล้วนั้น
 ผู้ทรงอยู่ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนี้ จงทรง
 ไร้ซึ่ง การ อภิวาท และ จง วยเครื่อง บูชานี้ ของ ข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระ
 เจ้าแผ่นดิน) ของข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ

ขอท้าววิรุฬหก ผู้มีมหิทธิฤทธิ์ ซึ่งสถิตอยู่ในทักษิณ
ทิศภาค (ทิศใต้) จงอภิบาลรักษาเทวดา (พระเจ้า
แผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจากพระโรค ทรง
พระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศหรวดี

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขูนํ วินยธฺรณํ
ยทิตํ อายสฺมา อุปลํ สาสฺวํ ตสฺสํ อายสฺมโต
อรหโต จินาสวสฺสํ วินยธฺรณํ ภิกฺขูนํ อคฺคสฺส
คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาสฺวํ ตถา อนุส-
สริบนฺติ สาสฺวํ สปปฺริเสหิ ยถา โส สจฺจิรํ ปรีนิพ-
พุโตปํ เอตฺรหิ ปุชฺชียมาโน สุปฺพิโตเยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระอภาลผู้มีอายุ เป็นผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้
ทรงวินัย ซึ่งเป็นพระสาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า สาธุ!
คุณทั้งหลายของพระอภาลผู้มีอายุ ผู้เป็นพระอรหันต

ชีณาศัพ ^๒ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลายผู้ทรงวินัยของกัน ^๒ นั้น
 ย่อม ^๒ เป็นคุณอันปรากฏแล้ว ^๒ แม้จนเท่า ^๒ วัณ ^๒ นั้น ^๒ อันสาธ ^๒
 สัป ^๒ ปรุข ^๒ ทั้งหลายตามระลอก ^๒ ติ ^๒ อยู่ ^๒ เป็นอัน ^๒ ติ ^๒ พระอุบาล ^๒ นั้น ^๒
 แม้ ^๒ ปริน ^๒ พพาน ^๒ นาน ^๒ แล้ว ^๒ สาธ ^๒ สัป ^๒ ปรุข ^๒ ทั้งหลาย ^๒ ข ^๒ ษา ^๒ อยู่ ^๒
 ใน ^๒ กาล ^๒ บ ^๒ ค ^๒ ณ ^๒ คง ^๒ เป็น ^๒ อัน ^๒ ช ^๒ ่อ ^๒ ว่า ^๒ ข ^๒ ษา ^๒ แล้ว ^๒ ติ ^๒ วย ^๒ ติ ^๒

คำบูชา ทิศหฤตี

ตัม โห ปณั วิทิตคณั สุจิรปรินิพพุตมบี
 อายสุมนตัม อุปาตี อภิพาเทม อิมหิ จ สกกาเรหิ
 อภิปุเชม วินยธรานัม ภิกขุณัม อคคัม สาธุ โส
 อายสุมมา อุปาตี สุจิรปรินิพพุโตบี เอว วิทิตเทหิ
 คุณเหิ ธรรมาโน อมหากัม อภิพาทนม ธาเรตุ อิมญจ
 ปุจัม ปฏิกคณเหตุ อมหากัม เทวสส ทมรตตัม
 หิตาย สุขาย.

ทกขิณานุทิสภาเก สนติ เทวา มหิทฐิกา
 เทวโน อภิปาเลนตุ อาโรเคยน สุขเขน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถวาย อภิวาทและบูชาเฉพาะพระ
 ธิปไตยผู้มีอายุ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ทรงวินัย ผู้
 มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม่นปรีณพพานนานแล้ว
 ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้ สาธุ! ขอพระอภิส
 ฐิตผู้มีอายุ แม่นปรีณพพานนานแล้วนั้น ผู้ทรงอยู่ด้วย
 คุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนั้น จงทรงไว้มงคล
 อภิวาทและจรรยารับเครื่องบูชาของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
 ประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน) ของ
 ข้าพเจ้าทั้งหลายสืบกาลนาน เทอญ

ขอเทพยดาทั้งหลาย ผู้มีมหิทธิฤทธิ์ มีอยู่ใน
 ทักษิณานทีศาภาค (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) จงอภิส
 ฐิตเทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้
 ปราศจากพระโรค ทรงพระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศบาศิม

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกขุณํ พหุสฺส-
 ตานํ สติมนฺตานํ คคิมฺมฺตานํ ธิติมนฺตานํ อปฺป-

จากานํ ยทิตํ อายสฺมา อานนฺโท สาธุ ตสฺส อา-
 ยสฺมโต อรหโต จัณเภาสวสฺส พหุสฺสฺสฺสฺสํ สติมนฺตานํ
 คติมนฺตานํ ธิติมนฺตานํ อุตฺตฺตฺตฺตฺตํ ภิกฺขุณํ อคฺคสฺส
 คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ ตถา อนุส-
 รัยฺยนฺติ สาธุหิ สปรฺปริเสหิ ยถา โส สุจิรํ ปรินิพ-
 พุโตปํ เอตฺรหิ ปุชฺชมาโน สุปฺปิโตเยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระอานนทผู้มีอายุ เป็นผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้เป็นพหุสฺสฺสฺสํ ผู้มีสติ ผู้มีคติ ผู้มีฉติ (ขณฺณาทรงจำ)
 ผู้เป็นอุฏฺฐาจาก ซึ่งเป็นพระสาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า
 สาธุ! คุณทั้งหลายของพระอานนทผู้มีอายุ ผู้เป็นพระ
 อรหันตขณาคัพ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้เป็น
 พหุสฺสฺสฺสํ ผู้มีสติ ผู้มีคติ ผู้มีฉติ (ขณฺณาทรงจำ)
 ผู้เป็นอุฏฺฐาจากองค์นั้น ย่อมเป็นคุณอันปรากฏแล้ว
 แมจนเฝ้าวันน อันสาธสฺสปรยทั้งหลายตามระลกถงอยู่
 เป็นอันดี พระอานนทนน แมปรินิพพานนานแล้ว สาธุ

สัพปรยทั้งหลายบชาอยู่ในกาลบัดนี้
 บชาแล้วด้วยค

คงเป็นอันชื่อว่า

คำบูชา ทิศปัจจิม

ทํ โข ปณั วิหิตคุณํ สุจิรปรินิพพุตมบี
 อายสมนํ อานนํ อภิวัตม อิมํ จ สกกาเรหิ
 อภิเชม พหุสุตํ สติมนํ คติมนํ
 ธิติมนํ อุปฺจากํ ภิกฺขุํ อคฺคํ สาธุ โส
 อายสฺมา อานนํโต สุจิรปรินิพพุโตปิ เอว วิเทหิ
 คุณํ ธรรมานํ อมฺหากํ อภิวัตนํ ธาเรตุ อิมญจ
 ปุํ ปฏิกคณฺหตุ อมฺหากํ เทวสฺส ทมฺเรตฺตํ
 หิตาย สุขาย.

ปจฺฉิมสมํ ทิสภาเค วิรูปกฺโข มหิทฺธิโก

เทวํ โน อภิปาเลตุ อโรเคยนํ สุขเณ จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถวายอภิวัตและบูชาเฉพาะพระ
 อานนทํ ผู้มีอายุ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้เป็น

พหุสตร ผู้มีสติ ผู้มีคติ ผู้มีจิต (บัญญาทรงจำ)
 ผู้เป็นอภัยจาก ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม่
 ประนิพพานนานแล้ว ด้วยเครื่องสักการทั้งหลายเหล่านี้
 สาธุ ! ขอพระอานนท์ผู้มีอายุ แม่ประนิพพานนานแล้วนั้น
 ผู้ทรงอยู่ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนี้ จงทรง
 วัชระ การ อภิ วาท และ จง วย เครื่องบูชาของ ข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระ
 เจ้าแผ่นดิน) ของข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ
 ขอท้าววิรูปักษ์ ผู้มีมหิทธิฤทธิ์ ซึ่งสถิตอยู่ใน
 บจฉิมทิศภาค (ทิศตะวันตก) จงอภิบาลรักษาเทวดา
 (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจากพระโรค
 ทรงพระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศพายัพ

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกขุณํ สํจิตฺเตน
 ภาสิตสฺส วิตุลาเรน อตฺถํ วิภันฺตานํ ยทิตํ อายสฺมา
 ภจฺจาโน สาธุ ทสฺส อายสฺมโต อรหโต จินฺนาสวสฺส

สัจตเตน ภาสิตสฺส วิตุถาเรน อตถิ วิภขนฺตานํ
 ภิกฺขุณฺโณ อคฺคสฺส คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ
 สาธุกํ ตถา อนุสฺสรียนฺติ สาธุหิ สปปุริเสหิ ยถา
 โส สุจิรํ ปรีนิพฺพุโตปํ เอตฺรหิ ปุชฺชียมาโน สุปฺพิโต
 เยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระมหากัจจนะผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุ
 ทั้งหลาย ผู้จำแนกอรรถแห่งภายิตโดยย่อให้พิสคาร
 ซึ่งเปนพระสาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า สาธุ! คุณ
 ทั้งหลายของพระมหากัจจนะผู้มีอายุ ผู้เปนพระอรหันต
 ชินาศัพ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้จำแนกอรรถ
 แห่งภายิตโดยย่อให้พิสคารองคั่นนั้น ย่อมเปนคุณอัน
 ปรากฏแล้วแม้จนเทววันน อันสาธุสัปปุรุษทั้งหลายตาม
 ระลึกถึงอยู่เป็นอันดี พระมหากัจจนะนั้น แม้ปรีนิพพาน
 นานแล้ว สาธุสัปปุรุษทั้งหลายบูชาอยู่ในกาลบัดนี้ คง
 เปนอันชอว่าบูชาแล้วควยค

คำบูชา ทิศพายัพ

ตัม โข ปณัฏฐิตัง วิทิตคณัง สุจิรปรินิพพุตมัมปิ
 อายสุมนัต กัจจანი อภิวาเทม อิมเห จ สกกาเรหิ
 อภิปูเชม สัจจิตเตน ภาสิตสฺส วิตุถาเรน อตฺถิ
 วิภชนุตานัง ภิกขุณฺโณ อคฺคํ สาธุ โส อายสุม
 กัจจานโน สุจิรปรินิพพุโตปิ เอว วิทิตเหหิ คุณเห
 ธรรมานอ อมฺหากัง อภิวาเทม ธารेतฺ อิมญจ ปุชฺ
 ฏิกคณฺหตฺ อมฺหากัง เทวสฺส ทิฆมรตฺตํ หิตาย สุขาย.

ปจฺฉิมานุทิสภาเก สนฺติ นาคา มหิทฺธิกา

เทวํ โน อภิปาเลนฺตุ อโรเคยนฺ สุขเณน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายอภิวาทและบูชาเฉพาะพระมหา
 กัจจานะผู้มีอายุ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้จำแนก
 อรรถแห่งภายิตโดยย่อให้พิสดาร ผู้มีคุณอันปรากฏ
 แล้วอย่างนั้น แม้ปรินิพพานนานแล้ว ด้วยเครื่อง
 สักการทั้งหลายเหล่านี้ สาธุ! ขอพระมหากัจจานะผู้มี

คำประกาศคุณ ทิศอตร

เอตทกฺขํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขุณํ อิทฺธิมฺนุตานํ
 ยทํ อายสฺมา มหาโมคฺคสฺสโน สาธุ ตสฺส
 อายสฺมโต อรหโต จีเณสวสฺส อิทฺธิมฺนุตานํ ภิกฺขุณํ
 อคฺคสฺส คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ
 ตถา อนุสฺสรียนฺติ สาธุหิ สปฺปุริเสหิ ยถา โส

สุจิรี ปรินิพพุโตบี เอตริหิ ปุชียมาโน สุปุชิตะเยว
อสุสฺ ๑

คำแปล

พระมหาโมคคัลลานะผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุ
ทั้งหลายผู้มีฤทธิ์ ซึ่งเป็นพระสาวกของพระผู้มีพระภาค
เจ้า สาธุ! คุณทั้งหลายของพระมหาโมคคัลลานะผู้มี
อายุ ผู้เป็นพระอรหันตชื่อนาศพ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย
ผู้มีฤทธิ์องค์นั้น ย่อมเป็นคุณอันปรากฏแล้ว แม้เงินเท่า
วณน อันสาธตัสปพรหมทั้งหลายตามระลกถึงอยู่เป็นอันดี
พระมหาโมคคัลลานะนั้น แม้ปริณิพพานนานแล้ว สาธุ
ัสปพรหมทั้งหลายบูชาอยู่ในกาลบัดนี้ คงเป็นอันชื่อว่า
บูชาแล้วด้วยดี

คำบูชา ทิศอุดร

ตัม โข ปณเฑ วิทิตคุณัม สุจิรปริณิพพุตมฺบี
อายสุมณฺตัม มหาโมคฺคัลลนํ อภิวาเทม อิมหิ
จ สกฺกาเรหิ อภิปูเชม อิทฺธิมนฺตานํ ภิกฺขุณํ อคฺคํ

สาธุ โส อายสุมมา มหาโมคคัลลานะ สุจิรปริณิพพุโตปิ
 เอวံ วิทเทหิ คุณเณหิ ธรรมานะ อมฺหากํ อภิวาทนํ
 ธาเรตุ อิมญจ ปุจฺจํ ปฏิกุคฺคณฺหตุ อมฺหากํ เทวสฺส
 ทิฆมรตฺตํ หิตาย สุขาย.

อุตฺตรสฺมึ ทิสภาเก เวสฺสวโน มหิทฺธิโก
 เทวํ โน อภิปาเลตุ อารุเคยน สุเขน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลายถวายอภิวาทและบูชาเฉพาะพระมหา
 โมคคัลลานะผู้มีอายุ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้มีฤทธิ์
 ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม้ปริณิพพานนานแล้ว
 ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้ สาธุ! ขอพระมหา
 โมคคัลลานะผู้มีอายุ แม้ปริณิพพานนานแล้ว ผู้ทรงอยู่
 ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนี้ จงทรงไว้ซึ่งการ
 อภิวาทและเจริญเครื่องบูชาของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
 ประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน)
 ของข้าพเจ้าทั้งหลายสันกาลนาน เทอญ

ขอท้าวเวสสุวรรณ ผู้มีมหิทธิฤทธิ์ ซึ่งสถิตอยู่ใน
 อุตตรทิศภาค (ทิศเหนือ) จงอภิบาลรักษาเทวดา
 (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจากพระโรค
 ทรงพระเกษมสำราญ

คำประกาศคุณ ทิศอีสาน

เอตทคฺคํ ภควโต สาวกานํ ภิกฺขูนํ ลิกฺขากามานํ
 ยทํ อายสฺมา ราชุโล สาธุ ตสฺส อายสฺมโต
 อรหโต จีณาสวสฺส ลิกฺขากามานํ ภิกฺขูนํ อคฺคสฺส
 คุณา ยาวชฺชาปํ วิทิตา โหนฺติ สาธุกํ ตถา
 อนุสฺสรียนฺติ สาธุหิ สปปฺริเสหิ ยถา โส สุจิรํ
 ปรีนิพฺพุโตปิ เอตฺรหิ ปุชฺชียมาโน สุปฺพิโตเยว อสฺส ฯ

คำแปล

พระราหุลผู้มีอายุ เป็นผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้ใคร่ต่อการศึกษาศึกษา ซึ่งเป็นพระสาวกของพระผู้มี
 พระภาคเจ้า สาธุ! คุณทั้งหลายของพระราหุลผู้มีอายุ

ผู้เป็นพระอรหันตขีณาคัพ ผู้เล็ดกว่าภิกษุทั้งหลาย
 ผู้ใดร่ำต่อการศึกษานั้น ย่อมเป็นคุณอันปรากฏแล้ว
 แม้จนเท่าวันนี้ อันสาธสัพพรหมทั้งหลายตามระลึกลงอยู่
 เป็นอันดี พระราหูเหล่านั้น แม้ปริณิพพานนานแล้ว สาธ
 สัพพรหมทั้งหลายบูชาอยู่ในกาลบัดนี้ คงเป็นอันชื่อว่า
 บูชาแล้วด้วยดี

คำบูชา ทิศอีสาน

ตัม โห ปณั วิทิตคุณํ สุจิรปริณิพพุตมบิ
 อายสุมนตัม ราหุลํ อภิวัฒนม อิมหิ จ สกุกาเรหิ
 อภิปุชม สิกขากามานํ ภิกขุณํ อคคัม สาธุ โส
 อายสุมมา ราहुโล สุจิรปริณิพพุโตปิ เอว วิทิตเทหิ
 คุณเหิ ธรรมานอ อมหากํ อภิวัตนํ ธารเหตุ อิมณจ
 ปุจํ ปฏิกุคณเหตุ อมหากํ เทวสุส ทิฆมรตตัม หิตาย
 สุขาย.

อุตฺตรานุทิสภาเค สนฺติ ยกฺขา มหิทฺธิกา
 เทวํ โน อภิปาเลนฺตุ อาโรเคยนฺ สุเขน จ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ถวาย อภิวาท และบูชา เหนาะ พระ
 ราหุลผู้มีอายุ ผู้เลืกกว่าภิกษุทั้งหลาย ผู้ใคร่ต่อการ
 ศักษา ผู้มีคุณอันปรากฏแล้วอย่างนั้น แม้ปรีณิพพาน
 นานแล้ว ด้วยเครื่องสักการทั้งหลายเหล่านี้ สาธุ!
 ขอพระราหุลผู้มีอายุ แม้ปรีณิพพานนานแล้วนั้น ผู้ทรง
 อยู่ด้วยคุณทั้งหลายที่ปรากฏแล้วอย่างนี้ จงทรงไว้
 ธรรมการอภิวาท และจรรยเครื่องบูชาของข้าพเจ้า
 ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่เทวดา (พระเจ้า
 แผ่นดิน) ของข้าพเจ้าทั้งหลายสันกาลนาน เทอญ
 ขอภิกษุทั้งหลาย ผู้มีมहिทธิฤทธิ มีอยู่ในอุตตรา
 นุทีศาภาค (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) จงอธิษฐานรักษา
 เทวดา (พระเจ้าแผ่นดิน) ของเราทั้งหลายให้ปราศจาก
 พระโรค ทรงพระเกษมสำราญ

